

Analiza o izdavanju uvjerenja o nevođenju krivičnog postupka u svrhu regulisanja radno- pravnog statusa

BANJA LUKA, 2022.

UVOD.....	4
TREKUTNA PRAKSA U BIH.....	5
STUDIJE SLUČAJA.....	7
SLUČAJ 1: RAZRJEŠENJE OSUĐENOG DIREKTORA SREDNJE MEDICINSKE ŠKOLE U ZENICI.....	7
SLUČAJ 2: BRANISLAV ZELJKOVIĆ „POD ISTRAGOM“ ZAPOSLEN U REPUBLIČKOJ UPRAVI CIVILNE ZAŠTITE RS.....	9
ZAKLJUČCI.....	11
PREPORUKE.....	13

*Ova publikacija proizvod je rada
Transparency International u Bosni i
Hercegovini zahvaljujući podršci
Švedske.*

*Stavovi i preporuke iznesene u ovoj
publikaciji su isključivo stavovi autora
i **ne odražavaju nužno stavove i
mišljenja Švedske.***

UVOD

Proces zapošljavanja u organima državne uprave regulisan je u zavisnosti da li se radi o zapošljavanju u državne, entitetske, kantonalne ili organe uprave Brčko distrikta, a uzimajući u obzir složeno državno uređenje Bosne i Hercegovine. U Bosni i Hercegovini na snazi je čak 14 zakona koji regulišu radno-pravni status državnih službenika. Zakon o državnoj službi u institucijama Bosne i Hercegovine primjenjuje se na zasnivanje radnih odnosa unutar organa uprave na nivou Bosne i Hercegovine, dok oba entiteta i Brčko distrikt takođe imaju svoje zakone. Kada je u pitanju kantonalni nivo vlasti, od ukupno deset kantona, sedam ima sopstvene zakone o državnoj službi¹, dok su tri kantona² preuzela i primjenjuju odredbe Zakona o državnoj službi u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Svi zakoni propisuju opšte uslove koje moraju da ispunjavaju lica koja se postavljaju na mjesta državnih službenika, međutim iako postoje određeni uslovi koji su isti u svim zakonima, ipak postoje određena odstupanja, posebno u pogledu potrebe za ispunjavanjem uslova neosuđivanosti ili okolnosti nevođenja krivičnog postupka protiv kandidata u momentu prijave na javni konkurs. Zakoni su u tom pogledu neujednačeni, te se u praksi dešava da se npr. na kantonalnom nivou od kandidata zahtijeva ispunjavanje uslova nevođenja krivičnog postupka, dok se npr. od kandidata koji konkurišu u entitetske institucije ne zahtijeva ispunjenje istog uslova.

¹ (Kanton Sarajevo, Tuzlanski kanton, Unsko-sanski, Bosansko-podrinjski, Zapadno-hercegovački, Kanton 10 i Posavski kanton)

² (Hercegovačko-neretvanski, Srednjo-bosanski i Zeničko-dobojski)

TRENUTNA PRAKSA U BIH

Transparency International BiH u okviru projekta Centar za pružanje pravne pomoći u borbi protiv korupcije, između ostalog, radi i na pružanju pravne pomoći građanima koja apliciraju na javne konkurse, oglase i učestvuju u postupcima imenovanja, a za koja im je neophodno posjedovanje uvjerenja koja izdaju nadležni organi, posebno uvjerenja o nevođenju krivičnog postupka i uvjerenja o nekažnjavanju.

U nekoliko navrata zaprimane su prijave učesnika javnih konkursnih procedura da su na radna mjesta nakon okončanih konkursnih procedura, zapošljavana lica koja su bila osuđivana za izvršenje krivičnih djela. Postupajući po prijavama, pravni savjetnici naše organizacije obraćali su se institucijama i preduzećima koje su objavljivale javne konkurse i oglase, te tražili uvid u konkursnu dokumentaciju. Nakon provjere dokumentacije ustanovljeno je da su zapošljavana lica prilikom apliciranja na konkurse dostavljala uvjerenja koja izdaju nadležni sudovi, a na čijem obrascu je pored uvjerenja o nevođenju krivičnog postupka bilo navedeno da protiv lica nije izrečena osuđujuća presuda za krivično djelo sa propisanom kaznom zatvora do 5 (pet) godina ili novčanom kaznom kao glavnom kaznom.

Iz navedenog se može zaključiti da su se jednim uvjerenjem potvrđivale dvije činjenice, činjenica nevođenja krivičnog postupka i

činjenica nekažnjavanja, a što se kosi sa važećim propisima, koji predviđaju da uvjerenje o nevođenju krivičnog postupka izdaje nadležni sud, dok uvjerenje o nekažnjavanju izdaje nadležni organ za unutrašnje poslove. Takođe, dostavljanjem jednog uvjerenja izdatog od suda, a na kom su bile potvrđene dvije činjenice, lica nisu bila obavezana da dostave uvjerenje o nekažnjavanju koje izdaje nadležni organ unutrašnjih poslova, te su na taj način osuđivana i kažnjavana lica prolazila "ispod radara" i zapošljavala se u javnu službu.

Pravilnikom o unutrašnjem sudskom poslovanju BiH³ propisano je da općinski/osnovni sud na zahtjev izdaje uvjerenje da se protiv fizičkog ili pravnog lica ne vodi krivični postupak pred sudovima u Bosni i Hercegovini. Uvjerenje o nevođenju krivičnog postupka izdaje se nakon što se provjerom u bazi podataka u CMS-u utvrdi da se protiv fizičkog, odnosno pravnog lica ne vodi krivični postupak pred sudovima u Bosni i Hercegovini. Uvjerenje se izdaje na unaprijed propisanom obrascu 8a, koji sadrži rubriku u kojoj se potvrđuje da protiv lica nije izrečena osuđujuća presuda za krivično djelo sa propisanom kaznom zatvora do 5 (pet) godina ili novčanom kaznom kao glavnom kaznom.

Transparency International BiH se u prvom kvartalu 2021.g. godine obratio svim sudovima koji su ovlašteni da izdaju uvjerenja o

³ "Sl. glasnik BiH", br. 66/2012, 40/2014, 54/2017, 60/2017 - ispr. i 30/2018

nevođenju krivičnog postupka na obrascu 8a, te tražio dostavu informacija da li sud postupajući po zahtjevu za izdavanjem uvjerenja o nevođenju krivičnog postupka istovremeno vrši i provjeru da li je podnosiocu zahtjeva izrečena osuđujuća presuda za krivično djelo sa propisanom kaznom zatvora do 5 (pet) godina ili novčanom kaznom kao glavnom kaznom. Ova informacija tražena je jer se na uvjerenjima koja izdaju sudovi potvrđuje kako činjenica da se protiv lica ne vodi krivični postupak, tako i činjenica da lice nije osuđivano.

Od većine sudova dobijene su informacije da je Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH je u okviru Sistema za upravljanje predmetima u sudovima razvilo novu generaciju CMS/TCMS aplikacije, pod nazivom "Modul za izdavanje uvjerenja o nevođenju krivičnog postupka", a koja je počela da se primjenjuje u martu 2017.godine. Primjenom ovog Modula građani, pravna lica i osobe sa boravištem u Bosni i Hercegovini mogu podnijeti zahtjev i dobiti uvjerenje o vođenju/nevođenju krivičnog postupka u bilo kom osnovnom ili općinskom sudu, kao i odjeljenjima ovih sudova. Uvjerenje o nevođenju krivičnog postupka se izdaje nakon što se provjerom u bazi podataka u CMS-u utvrdi da se protiv fizičkog, odnosno pravnog lica ne vodi krivični postupak pred sudovima u Bosni i Hercegovini. Ako sud utvrdi da se protiv fizičkog, odnosno pravnog lica vodi krivični

postupak, izdat će uvjerenje u kom će se pored ličnih podataka fizičkog lica, odnosno osnovnih podataka pravnog lica, navesti naziv suda pred kojim se vodi krivični postupak, broj krivičnog predmeta i zakonski naziv djela.

Na upit da li i kako sudovi vrše provjere da li su lica osuđivana, s obzirom da se na uvjerenjima o nevođenju krivičnog postupka nalazi i potvrda da lice nije osuđivano dobijani su odgovori da se ne vrše provjere na način da se sudovi obraćaju nadležnim organima za unutrašnje poslove koji vode evidencije o kažnjavanju.

Obaveza sudova je da tačno i istinito unose sve podatke i optužnice koje dođu u sud, a ako je protiv određenog lica podnesena optužnica za krivično djelo sa propisanom kaznom zatvora do 5 godina ili novčana kazna kao glavna kazna, CMS sistem ne prepoznaje takvo lice da se protiv njega vodi krivični postupak, sve dok se ne donese presuda. Činom donošenja presude, sudovi su obavezni da istu odmah unesu u CMS kako bi za optuženo lice mogle nastupiti pravne posljedice. Prilikom unosa podataka u evidenciju vođenja krivičnog postupka sudovi, između ostalog, evidentiraju i podatak o počinjenom krivičnom djelu, kao i vrsti donesene odluke (osuđujuća, oslobađajuća, odbijajuća ili utvrđujuća presuda).

STUDIJE SLUČAJA

Slučaj 1: Razrješenje osuđenog direktora srednje Medicinske škole u Zenici

U okviru projekta Centar za pružanje pravne pomoći u borbi protiv korupcije Transparency International BiH zaprimio je predstavku u kojoj je navedeno da je podnosilac predstavke nadležnim institucijama prijavio da je protiv direktora JU Medicinska škola Zenica potvrđena optužnica za krivično djelo zlopotreba službenog položaja ili ovlaštenja, te da bi zbog te okolnosti direktor trebao biti smijenjen sa pozicije. Podnosilac predstavke naveo je da je iz sredstava javnog informisanja došao do informacija da je protiv lica S.H potvrđena optužnica, te da se potom obratio Kantonalnom tužilaštvu Zeničko-dobojskog kantona i Općinskom sudu u Zenici sa zahtjevima za pristup informacijama, a navedene institucije potvrdile su da se protiv direktora škole vodi krivični postupak, te da je optužnica potvrđena 08.09.2020.g. od strane sudije za prethodni postupak. Podnosilac predstavke se potom obraćao školskom odboru i nadležnom Ministarstvu za obrazovanje, nauku, kulturu i sport Zeničko-dobojskog kantona, međutim navedena institucija nije reagovala, zbog čega je odlučio da se obrati našoj organizaciji.

Transparency International BiH se povodom predstavke obratio Ministarstvu, te tražio dostavu informacija koje su sve aktivnosti preduzimate u konkretnom slučaju.

Organizacija je obavještena da je Ministarstvo podnosilo inicijativu Školskom odboru za postupanje u skladu sa Zakonom o srednjoj školi Zeničko-dobojskog kantona, odnosno za suspenzijom direktora. Inače ovim zakonom propisano je da u slučaju kada je protiv direktora potvrđena optužnica za krivična djela za koja se odredbama važećeg krivičnog zakona može izreći kazna zatvora u trajanju od tri mjeseca i više, škola je obavezna obavijestiti osnivača radi donošenja odluke o suspenziji do okončanja krivičnog postupka, a suspendovani direktor ostvaruje prava u skladu sa Zakonom i važećim kolektivnim ugovorima.

Kantonalno tužilaštvo u Zenici 02.09.2020.g. podiglo je optužnicu protiv direktora škole, a ista je potvrđena 08.09.2020.g. od strane sudije za prethodni postupak Općinskog suda u Zenici. Zakon o srednjoj školi Zeničko-dobojskog kantona propisuje da je obaveza škole da obavijesti osnivača radi donošenja odluke o suspenziji, u slučaju da se protiv direktora škole potvrdi optužnica. Međutim ni ovaj Zakon niti Zakon o krivičnom postupku ne propisuju kako će škola doći do informacija da je protiv direktora ili drugih radnika škole potvrđena optužnica.

U konkretnom slučaju direktor škole nije obavijestio školu (školski odbor) da je protiv njega potvrđena optužnica, te samim tim škola nije raspolagala sa informacijom niti je preduzimala aktivnosti vezane za suspenziju. Optuženi direktor je 07.10.2020.g. zaključio sporazum o priznanju krivnje sa kantonalnim

tužiocem, a zatim se 08.10.2020.g. obratio Općinskom sudu u Zenici koji mu je izdao uvjerenje kojim se potvrđuje da protiv S.H. nije podignuta optužnica, da optužnica nije potvrđena, te da nije izrečena osuđujuća presuda za krivično djelo sa propisanom kaznom zatvora do 5 godina ili novčanom kaznom kao glavnom kaznom.

Transparency International BiH se potom obratio Javnoj ustanovi Medicinska škola u Zenici, te tražio informacije o postupanju školskog odbora po inicijativi Ministarstva. Direktor škole dostavio je odgovor da je Školski odbor imajući u vidu svu raspoloživu dokumentaciju donio odluku i jednoglasno odbio Inicijativu Ministarstva da se direktor suspenduje. Transparency International BiH došao je do informacija da je direktor škole Školskom odboru priložio nekoliko uvjerenja Općinskog suda u Zenici iz kojih je proizlazilo da protiv njega nije podignuta optužnica koja je stupila na pravnu snagu, zatim da nije potvrđena optužnica, niti je izrečena osuđujuća presuda za krivično djelo sa propisanom kaznom zatvora do 5 godina ili novčanom kaznom kao glavnom kaznom.

Općinski sud u Zenici je 22.10.2020.g. shodno Sporazumu o priznanju krivnje donio presudu kojom je optuženi direktor proglašen krivim za počinjeno krivično djelo zloupotreba položaja ili ovlašćenja, te mu je izrekao uvjetnu osudu kojom mu se utvrđuje kazna zatvora u trajanju od 6 mjeseci, a koja neće biti izvršena ukoliko optuženi u roku od jedne godine ne počini novo krivično djelo. Zakonom o srednjoj školi Zeničko-dobojskog kantona propisano je da je

Školski odbor obavezan razriješiti direktora prije isteka mandata ako se utvrdi da je izrečena pravosnažna presuda ili mjera zbog počinjenog jednog ili više krivičnih djela za koja se odredbama važećeg krivičnog zakona može izreći kazna zatvora u trajanju od tri mjeseca i više. Isti dan, postupajući po zahtjevu osuđenog S.H. Općinski sud u Zenici izdao je uvjerenje u svrhu regulisanja radno-pravnog statusa, a kojim se potvrđuje da se pred ovim sudom vodi krivični postupak protiv S.H. zbog krivičnog djela Zloupotreba položaja ili ovlašćenja. Znači, direktor škole iako svjestan da je u krivičnom postupku protiv njega donesena presuda, isti dan zahtijeva da mu se izda uvjerenje na kojem se potvrđuje da se protiv njega vodi krivični postupak, te to uvjerenje koristi u svrhu regulisanja radno-pravnog statusa, odnosno predaje ga Školskom odboru.

Presuda Općinskog suda u Zenici postala je pravosnažna 17.11.2020.g., i Školski odbor je obavezan da razriješi direktora jer je osuđen, međutim Općinski sud u Zenici je postupajući po zahtjevu S.H. 15.12.2020.g. izdao dva uvjerenja, jedno kojim se potvrđuje da protiv njega nije potvrđena optužnica, niti je izrečena osuđujuća presuda za krivično djelo sa propisanom kaznom zatvora do 5 godina ili novčanom kaznom kao glavnom kaznom, te drugo kojim se potvrđuje da nije pravosnažnom presudom osuđivan za prekršaj, niti mu je izrečena zaštitna mjera zabrane obavljanja aktivnosti. Direktor škole je ova uvjerenja predao Školskom odboru, a s obzirom da se istima potvrđivalo samo vođenje krivičnog postupka, Školski odbor nije imao

pravni osnov za razriješenje, nego samo za suspenziju direktora.

Transparency International BiH vodio je prepisku sa JU Medicinska škola Zenica, Općinskim sudom u Zenici, te Ministarstvom za obrazovanje, nauku, kulturu i sport Zeničko-dobojskog kantona, insistirajući da se odredbe Zakona o srednjoj školi Zeničko-dobojskog kantona moraju primjeniti na konkretni slučaj. Nakon određenog vremena, Ministarstvo je obavijestilo našu organizaciju da je u Medicinskoj školi u Zenici izvršen inspekcijski nadzor, izvršeno dodatno upotpunjavanje činjeničnog stanja traženjem relevantnih informacija od strane Općinskog suda u Zenici, nakon čega je Školski odbor 10.03.2021.g. donio odluku o razriješenju direktora JU Medicinska škola Zenica.

Općinski sud u Zenici se povodom prepiske sa Transparency International BiH obratio Visokom sudskom i tužilačkom vijeću sa prijedlogom za izmjenom obrazaca određenih Pravilnikom o unutrašnjem sudskom poslovanju, smatrajući da se u sadržaju obrazaca uvjerenja o vođenju/nevođenju krivičnog postupka ne treba navoditi činjenica o osuđujućim presudama, jer se taj podataka evidentira od momenta donošenja presude do njene pravosnažnosti, a ne radi se o klasičnom uvjerenju o osuđivanosti koje izdaje organ unutrašnjih poslova.

Slučaj 2: Branislav Zeljković „pod istragom“ zaposlen u Republičkoj upravi Civilne zaštite RS

U sredstvima javnog informisanja nedavno je objavljena vijest da je Branislav Zeljković, nekadašnji direktor Instituta za javno zdravstvo Republike Srpske zaposlen kao savjetnik direktora Republičke uprave civilne zaštite Republike Srpske. To ne bi bilo sporno, da se ne radi o licu koje je nalazi se pod istragom Republičkog javnog tužilaštva zbog zloupotrebe službenog položaja i malverzacija prilikom nabavki medicinske i zaštitne opreme u vrijeme pandemije virusa korona. Javnost je upoznata da je Branislav Zeljković pet mjeseci bio u pritvoru zbog postojanja okolnosti koje ukazuju da bi osumnjičeni boravkom na slobodi mogao ometati dalje uspješno vođenje krivičnog postupka negativnim uticajem na svjedoke koje tužilaštvo još uvijek nije saslušalo, a u vezi sa radnjama za koje se tereti.

Po izlasku iz pritvora Branislav Zeljković dao je ostavku na poziciju direktora Instituta za javno zdravstvo Republike Srpske, da bi u relativno kratkom periodu zasnovao radni odnos kao savjetnik direktora Republičke uprave civilne zaštite, inače svog stranačkog kolege. Republička uprava civilne zaštite obavezna je prilikom zapošljavanja radnika primjenjivati Zakon o državnim službenicima Republike

Srpske⁴, a istim se propisuju javni ili interni konkurs kao osnovni modaliteti zapošljavanja, uz istovremenu mogućnost da se na određeni period angažuju zaposlenici bez raspisivanja javnog konkursa (u slučajevima zamjene odsutnog državnog službenika, zbog privremeno povećanog obima posla najduže do šest mjeseci, radi obuke pripravnika, te za rad na projektu koji odobri Vlada). U oba slučaja, državni službenici moraju ispunjavati opšte i posebne uslove za konkretno radno mjesto.

Opšti uslovi za zapošljavanje u državnim organima u Republici Srpskoj su da je kandidat državljanin Republike Srpske ili BiH, da je stariji od 18 godina, da ima opštu zdravstvenu sposobnost, da nije osuđivan za krivično djelo na безусловnu kaznu zatvora od najmanje šest mjeseci ili za krivično djelo koje ga čini nepodobnim za obavljanje poslova u republičkom organu uprave, da nije otpušten iz organa uprave kao rezultat disciplinske mjere na bilo kojem nivou vlasti u BiH tri godine prije objavljivanja konkursa, da ispunjava i druge uslove utvrđene zakonom, drugim propisima ili aktom o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u republičkom organu uprave. Kao posebni uslovi predviđeni su da kandidat ima odgovarajuću stručnu spremu, položen stručni ispit za rad u organima uprave i radno iskustvo u traženom stepenu obrazovanja.

Iz navedenog proizilazi da u zakonom predviđenim uslovima uopšte nije predviđen uslov da se protiv kandidata ne vodi krivični postupak, te da isti nije obuhvaćen odredbom člana IX.1 Ustava BiH. Istina, kandidat je obavezan da prilikom popunjavanja obrasca prijave na javni konkurs potpiše posebnu izjavu da nije obuhvaćen odredbom člana IX.1 Ustava BiH, da nije osuđivan za krivična djela te da se protiv njega pred domaćim i stranim sudom ne vodi krivični postupak i dr., ali sve ovo ostaje samo u domenu izjave.

Transparency International BiH analizirao je Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Republičkoj upravi civilne zaštite Republike Srpske⁵, te ustanovio da u uslovima za poziciju stručnog savjetnika nije predviđen farmaceutski fakultet, čiju diplomu posjeduje Branislav Zeljković, tako da isti, formalno-pravno ne ispunjava jedan od opštih uslova propisanih Zakonom o državnim službenicima RS da se zaposli na navedeno radno mjesto. Zbog navedenog, Transparency International BiH uputio je prijavu nadležnoj Upravnoj inspekciji Republike Srpske, zahtijevajući od iste da sprovede inspeksijski nadzor. Inspekcija je sprovedla nadzor te utvrdila nepravilnosti i naložila direktoru Republičke uprave civilne zaštite Republike Srpske da Branislavu Zeljkoviću uruči rješenje o prestanku radnog odnosa u roku od 15 dana od dana prijema odluke.

⁴ „Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 118/2008, 117/2011, 37/2012 i 57/2016

⁵ „Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 62/2015, 81/2016, 105/2016 i 20/2018

ZAKLJUČCI

Iz opisane studije slučaja 1 može se zaključiti da nova generacija CMS/TCMS aplikacije, pod nazivom "Modul za izdavanje uvjerenja o nevođenju krivičnog postupka" ima nedostatak jer sistem ne prepoznaje momenat vođenja krivičnog postupka od momenta podizanja i potvrđivanja optužnice, nego tek od momenta donošenja presude. To praktično znači da iako se protiv nekog lica vodi krivični postupak u smislu da je podignuta optužnica od strane kantonalnog tužilaštva, te je i potvrđena od strane sudije za prethodni postupak, CMS sistem ne evidentira da se protiv lica vodi krivični postupak (iako se isti vodi), sve dok se ne donese presuda. Kada se presuda donese, iako je krivični postupak već okončan, tek tada se na uvjerenju potvrđuje da se protiv lica vodi krivični postupak. Iz studije slučaja proizilazi da optuženo lice iako i samo zna da se protiv njega u određenom momentu vodi krivični postupak može iskoristiti "slabost sistema" te podnositi zahtjeve nadležnim sudovima i dobijati uvjerenja da se protiv njega ne vodi krivični postupak dok god se predmet ne okonča presudom. Uvjerenja se zatim mogu koristiti u različite svrhe, a najčešće se koriste u svrhu regulisanja radno-pravnog statusa u javnim organima/ustanovama i preduzećima.

Studija slučaja 2 upućuje na zaključak da u Zakonu o državnim službenicima Republike Srpske u odredbama o opštim i posebnim uslovima koje moraju ispunjavati državni

službenici uopšte nije predviđen uslov da se protiv kandidata ne vodi krivični postupak, te da isti nije obuhvaćen odredbom člana IX.1 Ustava BiH. Istina, kandidat je obavezan da prilikom popunjavanja obrasca prijave na javni konkurs potpiše posebnu izjavu da nije obuhvaćen odredbom člana IX.1 Ustava BiH, da nije osuđivan za krivična djela te da se protiv njega pred domaćim i stranim sudom ne vodi krivični postupak i dr., ali sve ovo ostaje samo u domenu izjave, bez obaveze da kandidat dokaže nepostojanje ovih činjenica u momentu kada konkuriše na određenu poziciju. Istina, Pravilnikom o jedinstvenim pravilima i proceduri javne konkurencije za zapošljavanje i postavljenje državnih službenika⁶ je propisano da izabrani kandidati nakon sprovedenog javnog konkursa ili internog oglasa, prije zasnivanja radnog odnosa, između ostalog, treba da dostave i dokaze o ispunjenosti drugih uslova navedenih u javnom konkursu ili internom oglasu, međutim kandidat protiv kog se vodi krivični postupak, moći će dobiti uvjerenje da se postupak ne vodi, imajući u vidu okolnost da CMS sistem ne evidentira da se protiv lica vodi krivični postupak, sve dok se ne donese presuda u konkretnom slučaju. Zakon o državnim službenicima RS predviđa da se državni službenik može se udaljiti iz republičkog organa uprave ako je protiv državnog službenika potvrđena optužnica za krivično djelo za koje se može izreći kazna

⁶ "Službeni glasnik Republike Srpske" broj 68/2009, 31/2012 i 24/2015

zatvora u trajanju od najmanje tri godine, međutim ni ovaj Zakon, ali ni drugi propisi ne preciziraju obavezu da sud ili tužilaštvo obavijeste republički organ uprave da je potvrđena optužnica protiv državnog službenika, a nerealno je očekivati da će optuženi sam da obavijesti poslodavca.

PREPORUKE

- U Zakon o državnoj službi u institucijama BiH kao obavezan uvrstiti opšti uslov: da kandidat nije osuđivan za krivično djelo koje ga čini nepodobnim za obavljanje poslova u organima uprave.
- U Zakon o državnoj službi u FBiH kao obavezne uvrstiti opšte uslove: da se protiv kandidata ne vodi krivični postupak i da kandidat nije osuđen za krivično djelo koje ga čini nepodobnim za obavljanje poslova u organima uprave.
- Uskladiti opšte uslove koji su propisani kantonalnim Zakonima o državnoj službi sa zakonom na nivou Federacije BiH.
- U Zakon o državnim službenicima Republike Srpske kao obavezan uvrstiti opšti uslov: da se protiv kandidata ne vodi krivični postupak.
- Zakonima o državnim službenicima na svim nivoima vlasti propisati da samo kandidat koji se postavlja na mjesto državnog službenika mora dostaviti uvjerenja o nevođenju krivičnog postupka i neosuđivanosti izdata od nadležnih organa, a koja trebaju biti izdata neposredno prije postavljanja na radno mjesto državnog službenika.
- Zakonima/propisima koje regulišu zapošljavanje u određenim oblastima (obrazovanje, zdravstvo, policija, socijalna zaštita, briga o djeci i sl.) propisati da kandidat koji zasniva radni odnos (putem javnog konkursa ili bez) mora dostaviti uvjerenje o nevođenju krivičnog postupka i uvjerenje o neosuđivanosti za krivična djela koja ga čine nepodobnim za obavljanje poslova u toj oblasti (npr. za zaposlene u školama da nisu osuđivani za krivična djela učinjena na štetu djece).
- Potrebno je modifikovati novu generaciju CMS/TCMS aplikacije - Modul za izdavanje uvjerenja o nevođenju krivičnog postupka na način da prepoznaje da se protiv podnosioca zahtjeva vodi krivični postupak od momenta kada optužnica bude potvrđena od strane suda, a ne od momenta kada bude donesena presuda (Zakoni o krivičnom postupku predviđaju da kad je propisano da pokretanje krivičnog postupka ima za posljedicu ograničenje određenih prava, ove posljedice, nastupaju potvrđivanjem optužnice).
- Okolnost da posljedice pokretanja krivičnog postupka, ukoliko se radi o krivičnim djelima s propisanom kaznom zatvora do pet godina ili novčanom kaznom kao glavnom kaznom nastupaju tek od dana kad je donesena osuđujuća presuda, bez obzira je li postala pravosnažna, ne bi trebala biti razlog da se licu protiv kog se vodi krivični postupak izdaje uvjerenje da se postupak ne vodi.
- Potrebno je izmjeniti obrasce 8a i 9a koji se izdaju putem Modula na način da se sa obrasca ukloni rubrika u kojoj se potvrđuje da protiv lica nije izrečena osuđujuća presuda za krivično djelo sa

propisanom kaznom zatvora do 5 (pet) godina ili novčanom kaznom kao glavnom kaznom, jer evidenciju o izrečenim osuđujućim presudama vode organi unutrašnjih poslova, koji su ovlašteni da izdaju uvjerenja o tim činjenicama (trenutno sudovi izdaju uvjerenja na kojima se potvrđuje da nije izrečena osuđujuća presuda, a da pri tom ne kontaktiraju organe unutrašnjih poslova koji vode kaznene evidencije).

- Razmotriti promjenu naziva uvjerenja ukoliko se odluči zadržati postojeće stanje u oblasti.
- Zakonima o krivičnom postupku propisati obavezu da se podaci iz kaznene evidencije za osuđena lica koja su zaposlena kao državni službenici moraju po službenoj dužnosti dostaviti državnim organima ako još traju

određene mjere sigurnosti ili pravne posljedice osude.

- Zakonima o krivičnom postupku propisati obavezu da sud po službenoj dužnosti obavijesti državni organ u kojem je zaposlen državni službenik protiv kog je potvrđena optužnica za krivično djelo izvršeno protiv službene dužnosti ili za krivično djelo za koje se može izreći kazna zatvora u trajanju od najmanje pet godina, a kako bi rukovodilac organa ispunio obavezu suspenzije državnog službenika.